

แนวปฏิบัติที่ดีด้านการบริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่สังคม

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: การพัฒนาศักยภาพบุคลากร
ในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

คณะผู้จัดทำ:

1. พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร.
2. ผศ.ดร.ภาชิต สุวรรณดี
3. พระบุญเสริม ปภัสโร
4. พระวิเชียร อธิบุญโญ
5. พระพงษ์ศิริ สิริสมปนโน

หน่วยงาน/ส่วนงาน: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

1. ประวัติหน่วยงาน/ส่วนงาน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ตั้งอยู่ที่วัดสิรินธรเทพรัตนาราม เลขที่ 26 หมู่ 7 ตำบลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73160 หมายเลขโทรศัพท์ 0-2429-1663 โทรสาร 0-2429-1242 Website: <https://src.mbu.ac.th/> เป็นหน่วยงานการศึกษา ระดับอุดมศึกษา มีพันธกิจ 4 ประการ คือ

1. ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะด้านการดำเนินชีวิต และวิชาชีพ ตามเกณฑ์ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3R 7C PBL)
2. บริการวิชาการเชิงรุกร่วมกับเครือข่ายทางสังคมและชุมชนใกล้เคียงอย่างเป็นรูปธรรม
3. อนุรักษ์ ฟื้นฟูและส่งเสริมประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น
4. ส่งเสริมการสร้างงานวิจัยที่สามารถนำไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมได้

2. ที่มาและความสำคัญ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย มีหน้าที่กำกับดูแลพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ในเขต 11 จังหวัด ประกอบด้วย นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งงานพระสอนศีลธรรมถือเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัย ในด้านบริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบของการจัดทำโครงการเพื่อการเผยแผ่วิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม โดยจัดเป็นหนึ่งในแผนกลยุทธ์ระยะ 10 ปี (พ.ศ. 2556 – 2565) ในกลยุทธ์ที่ 3 การให้บริการวิชาการพระพุทธศาสนาที่เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนแก่สังคม เป้าประสงค์ที่ 3.1 การบริการวิชาการโดยถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อเตรียมความพร้อมของสังคมและชุมชนให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ ถือเป็นมาตรการที่ 2 คือ พัฒนาระบบบริการวิชาการที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน และนำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ อยู่ในโครงการหลักที่ 17 ของมาตรการดังกล่าว สำนักงานพระสอนศีลธรรม

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยนั้น ได้ดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2553 จนถึงปัจจุบัน ในรูปแบบของโครงการ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาล ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 – จนถึงปัจจุบัน

อนึ่ง สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ ไม่สามารถทำการเรียนการสอนและการบริการวิชาการ ด้วยระบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องทำการเรียนการสอนการบริการวิชาการ ด้วยระบบออนไลน์เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

คณะกรรมการจัดการความรู้ประจำวิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2563 จึงเห็นสมควร นำกระบวนการจัดการความรู้ด้านความพร้อมความต้องการเรียนรู้ และการบริการวิชาการในระบบออนไลน์ โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียน เพื่อให้คณาจารย์มีความพร้อมและทักษะในการบริการวิชาการออนไลน์ในยุคการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 และเพื่อพัฒนาทักษะการสอนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการอบรมและพัฒนาบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรม ในโรงเรียนให้มีความรู้และทักษะด้านการประเมินพระสอนศีลธรรม
2. เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการส่งบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ไปทำหน้าที่ประเมินพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน
3. เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการสร้างความร่วมมือด้านการสอนศีลธรรมกับหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

ขั้นการวางแผน (Plan) การความรู้ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย เริ่มต้นจาก คณะกรรมการจัดการความรู้มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย วิเคราะห์การจัดการความรู้ โดยใช้แบบวิเคราะห์การจัดการความรู้ (KM-01) กรรมการและเลขานุการ จัดทำแบบสรุปการวิเคราะห์การจัดการความรู้ (KM-02) จัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM-03) และมอบหมายให้ (1) พระครูศรีปริยัติวิธาน,ดร. (2) ผศ.ดร.ภาชิต สุขวรรณดี (3) พระบุญเสริม ปภัสสร (4) พระวิเชียร อธิบุญโญ และ (5) พระพงษ์ศิริ สิริสมปโน เป็น Facilitators

ขั้นดำเนินการ (Do)

ระยะที่ 1 ในการแสวงหาความรู้ มีการประชุม พูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเรื่อง กระบวนการจัดการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน นำระบบการประชุมออนไลน์ หลากหลายด้วยโปรแกรม ZOOM Cloud Meeting และ โปรแกรม Microsoft Teem แล้วนำมาร่วมกันพิจารณา มีการถอดบทเรียนและสรุปเป็นองค์ความรู้

ระยะที่ 2 ในเรื่องความพร้อมและความต้องการเรียนรู้ ในระบบออนไลน์ ประกอบด้วย (1) การสำรวจความต้องการในการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน (2) การประชาสัมพันธ์แผนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรพระสอนศีลธรรม (3) การจัดทำปฏิทินและแผนปฏิบัติการงาน

พระสอนศีลธรรม (4) การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน (5) การกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน และการวางแผนขั้นตอนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน (6) การแจ้งกำหนดการ และแนวทางการปฏิบัติผ่านระบบออนไลน์ (7) การอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

ขั้นตอนตามประเมินผล และนำผลไปพัฒนา (Check-Act) ในขั้นนี้เป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกันในองค์กร โดยการเปิดเวทีรับทราบเทคนิค ในการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นรวมทั้งรับทราบเทคนิคใหม่ ๆ ในด้านอื่น ๆ ระหว่างคณาจารย์ ณ ห้องปฏิบัติการภาษาชั้น 3 อาคารเฉลิมพระเกียรติ จปร. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ในโครงการ “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนออนไลน์” เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 25 มีนาคม 2564 เวลา 13.00–16.00 น. หลังจากรอบรมเชิงปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ได้นำผลการอบรมมาใช้ในการปรับปรุง การจัดทำคู่มือการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนออนไลน์ ด้วยโปรแกรม โปรแกรม ZOOM Cloud Meeting และ โปรแกรม Microsoft Teem และนำไปเผยแพร่สู่ภายนอก บนเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทางออนไลน์ต่อไป

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน (Internal Factor) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนออนไลน์ โดยได้รับการสนับสนุนจากคณะผู้บริหารเป็นอย่างดี ในการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนออนไลน์ รวมทั้งเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ความเข้าใจให้แก่คณาจารย์ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการใช้โปรแกรมออนไลน์ต่าง ๆ

ปัจจัยภายนอก (External Factor) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย มีโอกาส ร่วมงานการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีที่ระหว่างอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ รวมทั้งในหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ส่วนกลาง และวิทยาเขตต่าง ๆ

6. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

1. บุคลากร คณาจารย์ มีภารกิจด้านงานสอนและงานวิจัยจำนวนมาก บางท่านยังไม่คุ้นเคยและชำนาญในการใช้โปรแกรมการประชุมสัมมนาออนไลน์รูปแบบใหม่ ๆ ดังนั้น ควรจัดอบรมพัฒนาทักษะและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การประชุมออนไลน์ด้วยโปรแกรมรูปแบบใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง

2. สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทำให้ไม่สามารถจัดอบรมสัมมนาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนตามระบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องจัดอบรมสัมมนาออนไลน์เพื่อลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ

7. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

1. เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายในการใช้สื่อการประชุมสัมมนาออนไลน์
2. บุคลากร คณาจารย์ มีความพร้อม และทักษะในการประเมินโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน แบบออนไลน์ และสามารถประเมินพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวน 525 รูป เพื่อให้เป็นพระสอนศีลธรรมที่มีประสิทธิภาพด้านการสอนนักเรียน ในสถานศึกษาให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเป็นผู้นำในการเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม ในสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 300 แห่ง ในเขตจังหวัดที่กำกับดูแล
3. เกิดองค์กรหรือหน่วยงานที่ให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่ในการสนับสนุนและรับผิดชอบ ในด้านคุณธรรม และจริยธรรมของเด็กนักเรียนในสถานศึกษา ตลอดจนหลักธรรมาภิบาลในสังคม
4. นักเรียนในสถานศึกษาจำนวน ไม่น้อยกว่า 300 แห่ง ในเขตจังหวัดที่กำกับดูแลมีศีลธรรมเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนเป็นผู้ประสานความร่วมมือบ้าน วัด โรงเรียน ในพื้นที่ในการส่งเสริม พัฒนา ศีลธรรมของนักเรียน